

FINSK KRONIKA

1. *Ändrad och ny lagstiftning*

I den senaste finska krönikan (NTFK 1979—80, s. 285 ff.) berättades om den rege- ringsproposition gällande revision av Vägtrafiklagen som då behandlades i riks- dagen. Behandlingen har nu slutförts och en ny *Vägtrafiklag* (förf. 267/1981) har trätt i kraft fr. o. m. 1. 4. 1982.

Den nya Vägtrafiklagen är betydligt mer omfattande än den tidigare lagen med samma namn (109 paragrafer mot tidigare 14). Detta beror på att stadganden om flera sådana frågor som tidigare reglerats i förordningar och andre lägre författ- ningar nu intagits i lagen. Den nya lagen är uppdelad i nio kapitel av vilka ett (kapitel 8) innehåller de straffrättsliga stadgandena. Kapitlet innehåller sex brotts- beskrivningar (äventyrande av trafik, grovt äventyrande av trafik, trafikfylleri, smitning, körande utan körkort och trafikförseelse), ett stadgande om åtgärdsfater- gift, ett om bestraffning av parkeringsfel och en anvisning för myndigheterna om registeranmälan av straff för trafikbrott.

Oenigheterna om utformningen fr. f. a. av stadgandet om grovt äventyrande av trafik fortsatte under hela riksdagsbehandlingen. Ett förslag om att inkludera en exempelförteckning över när äventyrandet av trafik bör bedömas som grovt i stad- gandet om grovt äventyrande av trafik, förkastades efter en jämn omröstning i riksdagens lagutskott (avgörandet fattades efter lottning). Detta lämnar större möjligheter för domstolarna att genom sin praxis dra upp riktlinjer för när stad- gandet om äventyrande av trafik, när stadgandet om grovt äventyrande av trafik bör tillämpas.

De två stadgandena om äventyrande av trafik skiljer sig ej särskilt mycket från varandra. Tillämpningsområdet för grovt äventyrande av trafik är dock mer be- gränsat: stadgandet kan enbart tillämpas på förare av motordrivet fordon, medan stadgandet om äventyrande av trafik kan tillämpas på envar trafikant. Det objek- tiva rekvisitet för grovt äventyrande av trafik förutsätter att beteendet är ägnat att förorsaka allvarlig fara för annans liv eller hälsa, medan äventyrande av trafik föreligger så snart beteendet är ägnat att äventyra trafiksäkerheten. Även de sub- jektiva rekvisiten skiljer sig något från varandra: det kvalificerade stadgandet för- utsätter att gärningspersonen handlat uppsåtligen eller av likgiltighet, medan det enkla stadgandet förutom uppsåt nämner vårdslöshet och ovarsamhet.

Vägtrafiklagens stadande om trafikfylleri gäller enbart fylleri vid framförande av motorlöst fordon. Enligt stadgandet, som i praktiken vanligen tillämpas på cyklisterna, bestraffas den som framför motorlöst fordon under påverkan av alkohol eller annat rusmedel och därigenom äventyrar annans säkerhet med böter eller fängelse i högst tre månader. Alla de övriga trafikfylleristadgandena har bibehållits oförändrade i SL 23 kap.

Stagandet om smitning gäller enbart förare av motordrivet fordon, som med eller utan skuld varit inblandad i trafikolycka. Stadgandet är uttryckligen subsidiärt till strafflagens stadgande om utsättande. Det högsta straffhotet för smitning är därför lägre (fängelse i högst 1 år) är straffhotet för utsättande, där det högsta

möliga straffet är fängelse i 8 år. Körning utan körkort är ett politiebrott (maximi-straffet 3 månader fängelse) medan stadgandet om trafikförseelse är ett blankettstraffstadgande, där straff finns utsatt för den som på annat sätt än tidigare nämnts bryter mot vägtrafiklagen eller andra vägtrafikstadganden. Fråga är härvid om ett rent bötesbrott.

Fr. f. a. processekonomiska orsaker har lett till förslag om nya, på förhand fast fixerade påföljer som lätt kan utdömas i ett summariskt förfarande. I den senaste finska krönikan redogjordes för de förarbeten som i Finland utförts för att ta i bruk en *ordningsbot*. Numera har en regeringsproposition i frågan avlåtits till riksdagen (RP 1981: 19), men på gr. av oenighet fr. f. a. om tillämpningsområdet för den nya påföljden har propositionens handläggning i riksdagen dragit ut på tiden. I fråga om en annan schematisk påföljd, vars riksdagsbehandling till en del sammanföll med behandlingen av förslaget till ordningsbot (RP 1981:20), har tillräcklig politisk enighet dock kunnat uppbibras. Fr. o. m. 1. 4. 1982 tog man sålunda i Finland i bruk en *överlastavgift* som påföljd vid bestraffning av motorfordonstransporter med alltför stora laster (förf. 51/1982).

Avsikten med överlastavgiften är fr. f. a. att förhindra att trafikidkare får otillbörlig ekonomisk vinst genom att köra med överlast. Överlastavgiften är således ett substitut för konfiskation av ekonomisk förmån vunnen genom brott. Överlastavgiften fastställs dock genom en högst summarisk beräkning: enligt lagen (4 §) fastställs avgiften på grundval av den vikt varmed den tillåtna totalvikten för ett fordon eller en fordonskombination överskrids med mera än 10 %, eller varmed det tillåtna axel- eller boggitrycket överskrids med mera än 25 %. För mindre överskridningar är avgiften 50 mark för varje fullt hundratal kilogram överlast, för större överskridningar 150 eller t. o. m. 200 mark.

Överlastavgiften påförs av distriktets polischef eller annan befattningshavare som i reglemente förordnats till detta i stället för polischefen. Avgiften skall betalas inom 6 månader från det den förelagts, varefter en dröjsmålsränta börjar löpa. Betalningsskyldig är i första hand fordonsägaren. Om fordonet dock varaktigt är i annans besittning påförs avgiften innehavaren. Om överlasten beror på felaktiga uppgifter om lasten som lämnats i fraktsedel eller eljest, kan avgiften påföras den som stått för uppgifterna, d. v. s. oftast transportuppdragsgivaren.

Påförande av överlastavgift utgör ej ett hinder för att även annat straff utdöms för transporten av den överstora lasten. Framför allt föraren kan bestraffas för brottet enligt Vägtrafiklagens stadgande om trafikförseelse. Påförande av överlastavgift utgör däremot ett hinder för en samtidig tillämpning av stadganden om konfiskation av nytta vunnen genom brott.

Ungdomens ökade bruk av alkohol har under de senaste åren uppmärksammats i flera repriser. För att förhindra alkoholmissbruk har man strävat till att göra det svårare för ungdom att få tillgång till alkohol. Enligt Alkohollagen har det varit straffbart att mot betalning förmedla alkohol åt annan person, oberoende av hur gammal mottagaren är. Däremot har olika uppfattningar funnits om det varit straffbart att utan särskilt vederlag förmedla alkohol åt unga personer. Genom en ändring av *Alkoholagen* har denna handlings straffbarhet nu entydigt fastslagits

(36 §). Det är m. a. o. belagt med straff att förmedla starksprit åt person under 20 år och vin eller öl åt person under 18 år.

En ny *Fiskelag* (förf. 286/1982) kommer att träda i kraft 1.1.1983). Den omfattande lagen innehåller även några straffstadganden (för brotten fiskeförseelse, fiskebrott, orsakande av fara för fiskevatten och orsakande av allvarlig fara för fiskevatten). Samtidigt med att den nya fiskelagen gavs ändrades även Strafflagens stadgande om olovligt fiskeri (SL 33:13, förf. 288/1982).

Finlands kosmopolitiska läge har gjort det motiverat att sluta *rättshjälpsavtal* både med stater i väst och i öst. Genom en lag som gavs år 1980 godkände Finland det europeiska rättshjälpsavtalet, som därigenom kom att bli gällande rätt i Finland fr. o. m. 29. 4. 1981 (förf. 284/1980).

Det första rättshjälpsavtalet med en öststat slöt Finland 11. 8. 1978 med Sovjetunionen (avtalet trädde i kraft 8. 8. 1980). Efter detta har Finland slutit avtal med Polen (27. 5. 1980, i kraft fr. o. m. 16. 10. 1981) och med Ungern (22. 5. 1981, i kraft fr. o. m. 1. 8. 1982). Alla dessa tre överenskommelser följer i stort sätt samma mall och är rätt heterogena till sitt innehåll. Förutom bestämmelser om rättshjälp i mål och ärenden av civil- och familjerättslig natur, innehåller överkommelserna även vissa stadganden om rättshjälp i brottmål. Fråga är om rättshjälp vid väckande av åtal samt genom lämnande av uppgifter om straffdomar.

2. Regeringspropositioner till riksdagen

I senaste finska krönika redogjordes bl. a. för förslaget till ny lagstiftning om brottskonkurrens (RP 1980:84). Behandlingen av propositionen har ännu ej slutförts i riksdagen. Förslaget har nämligen kritiserats dels på hovrätts håll (på gr. av en förmodad ökning av hovrätternas arbetsbörda), dels av förespråkare för en sträng straffjustis (på gr. av en förmodad sänkning av straffet för vissa fall av upprepad brottslighet). För tillfället förefaller det osäkert om propositionen kommer att bli slutbehandlad före nästa riksdagsval. Om så ej sker förfaller förslaget.

I en tidigare finsk krönika (NTfF 1972, s. 342 f.) redogjordes för försöken att revidera strafflagen för krigsmakten och lagstiftningen rörande krigsdomstolar och rättegången vid dessa. I krönikan nämndes att en kommitté (Kommittén för reformering av lagstiftningen rörande militära brott och militär rättegång) avlätit ett betänkande (KB 1972:A 18). Revisionsarbetet har nu förts vidare genom att regeringen till riksdagen överlämnat tre propositioner: proposition med förslag till lag om komplettering av strafflagen med stadganden angående *militära brott* samt vissa därtill anslutna lagar (RP 1988:85), proposition med förslag till *militär rättegångslag* och vissa därtill anslutna lagar (RP 1981:86) och proposition med förslag till militär *disciplinlag* och vissa därtill anslutna lagar (RP 1981:87).

Den ledande tanken i den föreslagna reformen är att minska skillnaderna mellan den militära och den civila straffjustiscn. Den särskilda strafflagen för krigsmakten (som stiftades redan år 1919) skall enligt förslagen helt upphävas och strafflagen kompletteras med vissa stadganden om militära brott. Enligt förslagen skulle dessa stadganden dels införas i strafflagens allmänna del (bl. a. ett stadgande om vakt-

posts, förmans etc. maktbefogenheter och ett stadgande om den straffrättsliga bedömningen av brott begånget på förmans befallning) och dels i dess speciella del. Det mest märkbara tillägget skulle vara ett helt nytt kapitel (SL 45 kap.) med rubriken »Om militära brott«.

Det nya kapitlet skulle inledas med ett stadgande om tillämpningsområdet för de militära stadgandena. Under fredstid skulle tillämpningsområdet vara snävt begränsat till krigsmän, medan det under krigstid även skulle kunna utsträckas till vissa andra grupper av personer med tjänste- eller arbetsplikt inom försvarsmakten. Kapitlet skulle därtill innehålla de särskilda brottsbeskrivningarna för de mest utpräglade militära brotten. Enligt regeringspropositionen har dessa grupperats under följande underrubriker: olovlig frånvaro och annat undvikande av tjänstgöring, förmansbrott, lydnadsbrott, tjänstgöringsbrott, stämpling i syfte att begå farligt militärt brott och ordningsbrott. Kapitlet föreslås avslutas med vissa stadganden om krigsfångar.

De militära brottmålen handläggs enligt gällande rätt vid särskilda militära domstolar (i första instans vid krigsrätt, i andra vid krigsöverrätt med möjlighet att söka ändring vid HD enligt gängse regler). Nu föreslås att krigsrätterna indras under fredstid och att de militära målen framdeles handläggs vid de allmänna domstolarna. I handläggningen skulle dock härvid vid underrätterna och hovrätterna, samt i vissa fall vid HD, två militära ledamöter delta. Åklagare vid militär rättegång skulle en militärjurist vara och även vissa andra undantag från det allmänna rättegångsförfarandet i brottmål skulle gälla.

Under krigstid skulle brottmålen rörande krigsmän under vissa förutsättningar fortfarande handläggas vid krigsrätter. Enligt regeringspropositionen skulle det dock i framtiden vara helt uteslutet att ens i krigstid uppsätta ståndrätter eller andra motsvarande domstolar av undantagsnatur.

Den tredje delen i förslaget till en totalrevidering av den militära rättskipningen utgörs av förslaget till en militär disciplinlag. I detta nu ingår bestämmelser om militärt disciplinförfarande i en förordning. Denna skulle nu upphävas och ersättas av en lag samtidigt som det disciplinära påföljdssystemet skulle revideras. De disciplinära påföljderna skulle vara av två slag, disciplinärstraff och disciplinära tillrättavisningar. Disciplinärstraffen skulle vara arrest, varning samt det nya straffet disciplinärböt (som närmast är avsett för den avlönade personalen). De disciplinära tillrättavisningarna skulle åter vara utgångsförbud, extratjänst och anmärkning. I lagen skulle även intas detaljerade bestämmelser om de disciplinära maktbefogenheterna och om det disciplinära förfarandet samt om tvångsmedel då fråga är om militära brott.

De bötfällas ohederlighet och de konsekvenser detta får vid ådömandet av bötesstraff har upprepat påtalats t. o. m. av den finska riksdagen. I praktiken fastställer man nämligen dagsbotens storlek vanligen enbart på basen av de uppgifter som den bötfällde lämnar om sina inkomster och sin förmögenhet. Undersökningar har visat att de bötfällda härvid ofta uppger betydligt lägre inkomster och mindre förmögenhet än vad de verkligen har, för att därigenom klara sig med en lägre

dagsbot. I gällande lag finns ej något straffbud som uttryckligen skulle gälla denna form av ohederlighet.

I en proposition till riksdagen föreslår regeringen nu (RP 1981:21) att strafflagens stadgande om *vilseledande av myndighet* (SL 16:20a) kompletteras på ett sådant sätt att denna olägenhet avlägsnas. Enligt förslaget skall SL 16:20a uppdelas i två moment. Det första skall gälla lämnande av oriktig personuppgift och det andra *bötessvek*. För bötessvek skall den dömas »som vägrar att till myndighet lämna för ådömande av böter erforderlig uppgift om sina inkomster, sin förmögenhet, sin underhållsskyldighet eller annan omständighet, vilken väsentligen inverkar på hans betalningsförmåga, eller som för att bereda sig materiell fördel hemlighåller dylik omständighet eller lämnar oriktig eller vilseledande uppgift därom.» Det högsta straffhotet för brottet är utsatt till tre månader fängelse.

Finland önskar ratificera den internationella konventionen mot *tagande av gisslan* som godkändes vid FN:s generalförsamling 17. 12. 1979. En förutsättning för detta är dock att strafflagen kompletteras med ett straffstadgande som explicit berör tagande av gisslan. I en regeringsproposition (RP 1982:55) föreslås att ett sådant stadgande skulle intas i kapitlet om brott mot friheten (SL 25:9a). Brottet skulle enligt förslaget vara ett världsbrott, varför även stadgandena om strafflagens tillämpningsområde skulle kompletteras med ett omnämnande av att bestraffning för tagande av gisslan kan ske i Finland oberoende av några närmare beröringspunkter till Finland finns eller ej. Även strafflagens stadgande om underlåtelse att anmäla förestående grovt brott skulle ändras. Tagande av gisslan skulle omnämnas bland de brott som med hot om straff bör anmälas av envar som vet sådant vara förestående.

Den privata säkerhetsindustrin har också i Finland fått en allt större betydelse. År 1981 fanns sammanlagt 221 registrerade företag som utförde bevakningsuppdrag. Trots detta har lagstiftningen på området varit rätt bristfällig. På basen av lagen angående rätt att idka näring har en förordning angående bevakningsrörelser givits år 1944 och i denna har de gällande stadgandena hittills ingått. I en proposition till riksdagen föreslår regeringen nu (RP 1982:108) att en särskild lag om *bevakningsföretag* stiftas.

Avsikten med lagen är att markera skillnaden mellan polis och enskild bevakare av egendom. Huvudregeln bör vara att polisen ansvarar för upprätthållande av ordning och säkerhet på allmän plats, medan de enskilda bevakarna har rätt att genom sin övervakning säkerställa att bevakningsobjektet ej utsätts för skada eller fara. Bevakningen får ej medföra fara för de medborgerliga grundrättigheterna, t. ex. för rättigheten till kroppslig integritet, till rörelsefrihet eller till samlingsfrihet.

I lagförslaget ingår ett stadgande om bevakares rätt att tillgripa maktmedel. Dessa skulle inskränkas till rätt att avlägsna person som utan tillstånd uppehåller sig på det bevakade området, eller som på sannolika grunder kan misstänkas att komma att göra sig skyldig till brott mot bevakningsobjektet eller som kan misstänkas åsamka bevakningsobjektet fara. Vid behov kan maktmedlen även utsträckas till att gälla person i bevakningsobjektets omedelbara närhet. Om bevakaren möter

motstånd kan han härvid nyttja sådana maktmedel som är försvarliga för att få personen ifråga avlägsnad.

Lagförslaget innehåller även vissa straffstadganden. Ett gäller person som med våld eller hot om våld hindrar vakt att utföra sitt uppdrag, ett gäller person som bedriver bevakningsverksamhet utan tillstånd och ett är ett blankettstraffstadgande som utsätter straffhot för övriga brott mot de nya stadgandena om bevakningsföretag.

3. *Betänkanden avgivna av arbetsgrupper*

Debatten om *videovåld* spred sig från de övriga nordiska länderna, närmast från Sverige, även till Finland. År 1981 gjorde Trafikministeriet en utredning i frågan och fann att varken självreglering eller skyldighet att underkasta videobanden förhandsgranskning kan anses vara tillräckligt för att begränsa våldet. Ministeriet förespråkade därför en kriminalisering.

En arbetsgrupp tillsatt av justitieministeriet följde upp med närmare förslag om kriminaliseringens utformning. Enligt uppgift har dessa nu utarbetats till ett förslag till regeringsproposition i frågan. Avsikten är att denna ännu denna höst skall avlämnas till riksdagen för att därigenom få till stånd en komplettering av strafflagen (SL 16 kap.) med bestämmelser om förbud mot spridning av videokassetter som innehåller grovt våld. Förslaget går ut på att försäljning och uthyrning av videoband med grova våldsinslag skall kriminaliseras. Kriminaliseringen skall även utsträckas till att gälla överlåtelse av sådana videokassetter åt barn under 16 år oberoende av om detta sker mot vederlag eller ej.

En arbetsgrupp tillsatt av inrikesministeriet har framlagt förslag till praktiska åtgärder för att förhindra *våld och ofog* samt för att genomföra en kampanj för att stävja *störande beteende*. Arbetsgruppen föreslår dels att vissa lagstiftningsåtgärder vidtas och dels att en kampanj med laglighetsfostran genomförs framför allt i skolorna.

Bland arbetsgruppens förslag till lagstiftningsåtgärder kan nämnas förslaget att till en del uppkriminalisera brottet skadegörelse samt förslaget att detta brott liksom brotten våldtäkt och frihetskränkande otukt enligt huvudregeln skulle underlyda allmänt åtal. Arbetsgruppen föreslår även att påföljdssystemet borde utvecklas på ett sådant sätt att man vid verkställigheten av påföljderna även kunde beakta skyldighet att reparera skadorna av brottet. I stället för fängelsestraff kunde man ta i bruk veckoslutarrest eller straffformer som innebär arbetsplikt, speciellt som påföljd för unga brottslingar.

Även vid justitieministeriet har man undersökt möjligheterna att ersätta det nuvarande fängelsestraffet med andra former av frihetsstraff. Den arbetsgrupp som inom ramen för det s.k. Strafflagsprojektet (se NTfK 1979—80, s. 287) har som sin uppgift att utarbeta den nya strafflagens stadganden om påföljder, erhöll sommaren 1981 i uppdrag att i brådskande ordning utreda möjligheterna att ta i bruk kortvarigt frihetsstraff för att användas antingen självständigt eller som förstärkning av villkorligt straff.

Arbetsgruppen koncentrerade sitt arbete till två möjliga nya former för frihets-

straff, *arrest* och *kombinationsstraff* (d. v. s. ett kort ovillkorligt frihetsstraff kombinerat med ett villkorligt frihetsstraff). Arbetsgruppen ställde sig negativ till ett införande av någondera av dessa straffformer — åtminstone i detta skede. I samband med en totalreform av påföljssystemet kan läget enligt arbetsgruppen bli ett annat.

Arreststraffet förkastade arbetsgruppen närmast med hänvisning till att ett arreststraff, som skulle vara avsett framför allt som ett alternativ till de nuvarande korta fängelsestraffen, inte till sitt innehåll väsentligen skulle skilja sig från de nuvarande korta fängelsestraffen. Arbetsgruppen fann det därför mer rationellt att förespråka en ändring av straffpraxis än en pro forma ändring av straffform. Helt konkret föreslår arbetsgruppen att kortaste möjliga tid vartill ett fängelsestraff kan utdömas sänkes från 14 dagar till 6, och att de helt korta fängelsestraffen (de som är under 2 månader) i domen bör utsättas i dagar och ej i månader.

Till kombinationsstraffen förhöll sig arbetsgruppen tveksam framför allt på grund av den fara den fann föreligga för att straffet de facto skulle innebära en skärpning av gällande praxis. Arbetsgruppen konstaterade att det finns en beaktansvärd risk för att kombinationsstraffet skulle komma till användning i sådana fall där man idag nöjer sig med ett helt villkorligt straff. Då en sådan utveckling ej är önskvärd föreslår arbetsgruppen att kombinationsstraff ej tas i bruk i detta skede, men att utredningsarbetet fortsättes och tanken beaktas vid en möjlig senare totalreform av påföljssystemet.

I sin berättelse över revisionen av statsräkenskaperna för år 1980 krävde statsrevisorerna hårdare tag mot den *ekonomiska brottsligheten*. Den ekonomiska brottsligheten hade redan tidigare varit uppe till debatt bl. a. i riksdagen. I ett riksdagsfrågespörsmål, som undertecknats av ungefär hälften av riksdagsledmöterna, ställdes i slutet av år 1981 frågan om regeringen var medveten om det stora problem som den ekonomiska brottsligheten utgjorde och om regeringen hade för avsikt att göra en helhetsutredning rörande denna form av brottslighet samt de åtgärder som förut-sattes för dess bekämpande. I sitt svar på frågan uppgav justitieministererna att regeringen var medveten om problemet och att någon särskild helhetsutredning ej var nödvändig.

Trots detta tillsatte justitieministeriet i augusti 1982 en arbetsgrupp med uppgift att utreda såväl den ekonomiska brottslighetens omfattning och konsekvenser för samhället som behovet av konkreta bekämpningsåtgärder. Arbetsgruppen skall bl. a. överväga vilka brister och luckor det finns i lagstiftningen som möjliggör ekonomisk brottslighet. Den skall också utreda hur olika myndigheter bör sam-arbeta i dessa frågor samt vilket behovet av tilläggspersonal och andra resurser är på detta område. Arbetsgruppen skall ha sitt arbete slutfört före utgången av mars månad år 1983.

4. Den finska fångvården

Den finska fångvårdens centralförvaltning firade sitt 100-års jubileum hösten 1981. Jubileet firades bl. a. genom att inom ramen för ett större forskningsprojekt belysa

fångvårdsadministrationens förflutna (det s.k. VAHO 100-projektet). I detta nu har projektet gett upphov till flera publikationer, av vilka den mest praktfulla behandlar den finska fångvårdens historia (Suomen vankeinhoidon historia. Osa 1. Katsauksia vankeinhoidon kehitykseen). Bland de övriga publikationerna finns en historik över sinnessjukhuset för fångar, statistik för åren 1881—1978 över fångarnas bakgrund och fångtalet, en utredning över fångarnas rättigheter och fängelseordningen mellan åren 1918—1975 och en undersökning av människouppfattningen i den lagstiftning som gäller verkställighet av frihetsstraff mellan åren 1889 och 1980.

Delegationen för fångvårdsärenden har utarbetat en utredning över fångvårdsväsendets utvecklingsbehov. I sin utredning finner delegationen att fångvårdsväsendets personalresurser inte under 1970-talet ökat i takt med de förändrade behoven. Den reform av verkställighetslagstiftningen som genomfördes år 1975 (se Finsk krönika, NTFK 1974, s. 286 ff.) förutsatte en både kvalitativ och kvantitativ förbättring av fångelsernas verksamhetsnivå, men detta har man ej kunnat uppnå i önskad utsträckning på grund av otillräckliga resurser. Delegationen kräver där- för ökade anslag för fångvården redan under de närmaste åren.

Det finska fångtalet har långsamt men stadigt minskat under de senaste åren. År 1981 minskade antalet intagna fångar jämfört med året innan med 274. Vid slutet av år 1981 fanns det 4.692 fångar intagna på straffanstalterna och detta var 340 mindre än ett år tidigare. Strafftiden för de fångar som under år 1981 började avtjäna ett straff hade blivit något kortare jämfört med året innan och också antalet unga fångar hade minskat. En kartläggning av fångstrukturen åter visar att den största delen av straffångarna är återfallsförbrytare (76,6%). Hela 22,0% hade varit i fängelse fler än 7 gånger.

5. *Helsingfors kriminalpolitiska institut*

Genom en överenskommelse mellan Finlands regering och FN ingången i december år 1981 har ett kriminalpolitisk institut verksamt i anslutning till FN grundats i Helsingfors. Enligt den lag som bringade överenskommelsen i kraft i Finland (förf. 582/1982) är institutet underställt det finska justitieministeriet och verksamt i nära samarbete med rättspolitiska forskningsinstitutet. Institutet kommer att ha en delegation som består av nio medlemmar. Ordföranden och fyra medlemmar utses av FN:s generalsekreterare, tre medlemmar av den finska regeringen, vartill institutets direktör ingår i delegationen på grund av sin befattning.

Institutets direktör, som åtminstone till en början kommer att vara deltidsanställd, utnämns av den finska regeringen efter överläggningar med FN:s generalsekreterare. Den övriga forskningspersonalen (en specialforskare, två planerare och en byråsekreterare) kommer att utnämnas av det finska justitieministeriet efter överläggningar med institutets direktör. Till institutet kommer därtill att knytas en senior adviser som utses av FN. Institutets verksamhet kommer att inledas under hösten 1982 och dess första direktör blir uppenbarligen pensionerade straffrättsprofessorn Inkeri Anttila.